

Komission suositukset, Luosto, 18.9.2008

Vesipolitiikan puitedirektiivin toteuttaminen Suomen ja Norjan yhteisissä rajavesistöissä

Suomi ja Norja valmistelevat EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin (2000/60/EY) toimeenpanon edellyttämiä vesienhoitosuunnitelmia. Ensimmäisten suunnitelmien on määrä valmistua vuoden 2009 loppuun mennessä. Suomen ja Norjan yhteisissä rajavesistöissä on tehty yhteistyötä konkreettisissa kysymyksissä direktiivin tavoitteet huomioon ottaen. Jo ensimmäisiä vesienhoitosuunnitelmia tulee yhteen sovittua mahdollisimman pitkälle erityisesti toimenpidesuosituksen osalta. Seuraavilla suunnittelukierroksilla on tavoitteena yhteisen vesienhoitosuunnitelman valmistelu.

Direktiivin toimeenpano edellyttää, että rajavesistöistä muodostetaan kansainvälinen vesienhoitoalue.

EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin toimeenpano kansainvälisellä vesienhoitoalueilla edellyttää tiivistä yhteistyötä ja asiakirjojen yhteensovittamista. Rajavesistökomissio on antanut useita suosituksia kansainvälisen vesienhoitoalueen perustamisesta ja direktiivin toteuttamisesta komission toimialueella.

Suomen ja Norjan hallitusten tulisi huolehtia kansainvälisen vesienhoitoalueen perustamisesta pikaisesti. Samalla rajavesistökomissio tulisi nimetä toimimaan direktiivin edellyttämänä koordinaatioelimenä.

Komissio suosittelee, että

- Suomen ja Norjan hallitukset perustavat kiireellisesti EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin toimeenpanon edellyttämän kansainvälisen vesienhoitoalueen, joka käsittää Tenon- ja Näätämöjoen alueet sekä Paatsjoen vesistöalueen Suomen ja Norjan alueella.
- Rajavesistökomission tulee toimia direktiivin edellyttämänä koordinaatioelimenä.
- Seuraavalla suunnittelukaudella (2012 – 2015) tulee pyrkiä yhteisen vesienhoitosuunnitelman valmisteluun.
- Laaditaan Tenon-Näätämöjoen-Paatsjoen kansainvälistä vesienhoitoaluetta koskevat yhteiset toimenpide-ehdotukset. Yhteiset ehdotukset liitetään osaksi molempien maiden vesienhoitosuunnitelmia.
- Rajavesissä vesimuodostumien rajaukset tulee olla samat, ja tilaluokitukset ja tilatavoitteet yhteisissä vesimuodostumissa yhteneväiset.

***Gyrodactylus salaris* –lohiloisen torjunta**

Tenojoen ja Näätämöjoen vesistöalueet ovat säilyneet puhtaina *Gyrodactylus salaris* –loisen tartunnoilta. Loisen leviämisen uhka ei ole kuitenkaan väistynyt, minkä vuoksi loisen torjuntatoimia tulee aktiivisesti jatkaa. Myös NASCO (Pohjois-Atlantin lohensuojelujärjestö) on ottanut voimakkaasti kantaa lohiloisen torjuntaan. NASCO edellyttää, että NASCON jäsenmaiden tulee laatia valmiussuunnitelma *Gyrodactylus salaris* –loisen varalta.

Komissio suosittelee, että

- Suomi ja Norja laativat NASCON edellyttämän valmiussuunnitelman *Gyrodactylus salaris* –loisen leviämisen estämiseksi. Lisäksi komissio pitää tärkeänä, että Suomen ja Norjan valmiussuunnitelmat sovitetaan yhteen Tenon ja Näätämöjoen alueilla.

Komissio kutsuu seuraavaan kokoukseensa vastuuviranomaiset tiedottamaan työn edistymistä.

Suomen, Norjan ja Venäjän yhteisen ympäristön seurantaohjelman kehittäminen ja ympäristön tilasta tiedottaminen

Suomen, Norjan ja Venäjän raja-alueelle on valmisteltu yhteinen ympäristön tilan seurantaohjelmaa, joka perustuu vuosina 2003-2006 toteutettuun tutkimushankkeeseen. Ainutlaatuisen koko Paatsjoen valuma-alueen kattavan trilateraalisen seurantaohjelman toteutuksen tehostamiseksi komissio suosittelee, että

- kolmen maan alueelliset ympäristöviranomaiset edistävät yhteistyötä päästötietojen saamiseksi Kola GMK:lta ympäristön tilan muutosten arvioimiseksi
- seurantaohjelmaa toteuttavien viranomaisten tulee tiivistää yhteistyötä paikallisten viranomaisten ja organisaatioiden kanssa ilmanlaadun- sekä maa- ja vesiekosysteemien seurantaohjelman turvaamiseksi.
- seurantaohjelman koordinoinnin parantamiseksi ympäristöviranomaisten tulee järjestää ohjelman vastuutus. Lapin ympäristökeskus toimii pääkoordinaattorina.

Estää kyttyrälöhikannan asettuminen Finnmarkin alueelle

Suomalais-norjalainen rajavesistökomissio suosittelee norjalaisten viranomaisten toteuttavan toimenpiteitä estääkseen kyttyrälöhikantojen asettumisen Finnmarkin alueelle.

Näätämönjoessa on yksittäisinä vuosina ollut niin suuria määriä kyttyrälöhiä, että kalaa on nuottauksella pyydystetty satoja yksilöitä. Annijoessa on tänä keväänä havaittu kyttyrälöhenpoikasia. Tämän seurauksena luonnollisesti lisääntyvät kyttyrälöhikannat voivat asettua Finnmarkin alueelle aivan niin kuin ne ovat tehneet monissa Kuolan alueen joissa. Komission mielestä on tärkeää vähentää kyttyrälöhiä määrää joissa, millä estetään sen kuteminen ja vesistöön asettuminen.

Komissio suosittelee toimeenpantavan ohjelman, jonka päätavoitteena on;

- tilanteen kartoittaminen ja seuraaminen sekä esityksien antaminen lajin kutemisen estämiseksi.